ТЫЗЭКЪОТМЭ — ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Макъ

1923-рэ илъэсым гъэтхапэм къыщегъэжьагъэу къыдэкІы

№ 106 (22555)
2022-рэ илъэс
ШЭМБЭТ
МЭКЪУОГЪУМ и 18

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИІЭП
къыхэтыутыгъэхэр ыкІи нэмыкІ къэбархэр тисайт ижъугъотэщтых
WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

РЕСПУБЛИКА АДЫГЕЯ
АДЫГЭ РЕСПУБЛИК
1922-2022

Бэдзэогъум и 27-р — Адыгеим къэралыгъо гъэпсыкІэ иІэ зыхъугъэ Маф

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

«ДунаикІэр — амалыкІэхэр»

Дунэе экономическэ форумэу Санкт-Петербург щыкІуагъэм ипленарнэ зэхэсыгъо къыщыгущыІагъ Урысыем и Президентэу Владимир Путиныр. Ащ хэлэжьагъ Адыгеим и ЛІышъхьэу Къумпіыл Мурат.

Мы илъэсым форумым шъхьэу иІэр — «ДунаикІэр — амалыкІэхэр».

Къэралыгъом ипащэ къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, УФ-м санкциеу къырашыІагъэхэр акъылыгъэ зыхэмылъ зекІуакІэхэу европэ къэралыгъохэм къиныгъохэр къафэзыхьыхэу щытых. «Экономикэшхом ылъэныкъокІэ Іофхэм язытет нахь дэи зыхъугъэр аужырэ мазэхэр арэп ыкІи хэушъхьафыкІыгъэ дзэ операцием епхыгъэп, — къыІуагъ къэралыгъом ипащэ. — Дзэ операцием пшъэрылъэу иІэхэр зэшІохыгъэ хъущтых, дзэкІолІхэм ялІыблэнагъэ, обществэм изэкъотныгъэ ащкІэ шэсых».

Президентым къыкІигъэтхъыгъ, УФ-м ихэхъоныгъэкІэ охътэ чыжьэм телъытагъэу аухэсыгъэхэр джырэ ушэтынхэм зэрахъокІыхэрэп, гъэтэрэзыжьынхэр къафашІыхэ нахь. *«Урысыер сыд фэдэ къиныгъохэми апхырыкІыщт, ар къеушыхьаты итарихъэу илъэс мин зикІыхьагъэм»,* — къыІуагъ Президентым.

Инфляцием икъыдэкІоен Урысыем рифыхышъугъ, ар джыри нахь ехы. УФ-м ибюджет ифедэхэр сомэ триллиони 3-м нэсэу 2022-рэ илъэсым гъэцэкІагъэ хъущт.

(ИкІэух я 2-рэ н. ит).

Зэзэгъыныгъэм кІэтхагъэх

Петербург щыкІогъэ дунэе экономическэ форумым Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ пшъэдэкІыжьэу ыхьырэмкІэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиІэ обществэу «Озон Адыгея» зыфиІорэмрэ инвестиционнэ зэзэгъыныгъэ щызэдашІыгъ. Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу Къумпіыл Муратрэ компание купэу «Ромекс» зыфиІорэм ипрезидентэу Алексей Прокопенкэмрэ а зэзэгъыныгъэм кІэтхэжьыгъэх.

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Инвестиционнэ проектым диштэу Адыгэкъалэ ипаркэу «Ромекс-Теучежский» зыфиІорэм гъомылэпхъэ, мыгъомылэпхъэ товархэм ягъэтІылъыпІэ щагъэпсынэу рахъухьэ.

Квадрат метрэ мини 107-рэ хъурэ псэуалъэм ишІын мы илъэсым иапэрэ мэзищ фежьагъэх, 2023-рэ илъэсым иятІонэрэ кІэлъэныкъо ар аухын ямурад. Логистическэ комплексым сомэ миллиарди 6,2-рэ хъурэ инвестициехэр халъхьащтых. ПшъэдэкІыжьэу ыхьырэмкІэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиІэ обществэу «Озон Адыгея» зыфиІорэр бэджэндэу зыштэрэми сомэ миллиарди 2,2-рэ къытІупщыщт, ІофшІэпІэ чІыпІэ 2000-м нэс зэхащэщт.

«ПроектыкІэр гъэхъагъэ хэлъэу пхырытщы, республикэм иэкономикэ хэхъоныгъэ езыгъэшІыщт компание цыхьэшІэгъухэм ямылъку тапэкІи къытхалъхьэ тшІоигъу. ЧІыпІэ, республикэ бюджетхэм хэбзэІахьэу къарыхьащтми зэрэхэхъощтым, ІофшІэпІэ чІыпІакІэхэр щыІэхэ зэрэхъущтым мэхьанэшхо яІ», — къыІуагъ АР-м и ЛІышъхьэу Къумпіыл Мурат.

Инвесторым къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, универсальнэ гъэтІылъыпІэр пІэлъэ кІэкІкІэ агъэпсын альэкІыщт ищыкІэгъэ инфраструктурэр зэрэщыІэм ишІуагъэкІэ.

«БэшІагъэ тэ республикэм зэфыщытыкІэ дэгъухэр зыдытиІэхэр. Республикэм и ЛІышъхьи, хэбзэ къулыкъухэри ІэпыІэгъу къызэрэтфэхъухэрэм ишІуагъэкІэ мы охътэ мыпсынкІэм проектыр пхырытщын, ІофшІэпІэ чІыпІакІэхэр зэхэтщэн тэлъэкІы», — къыІуагъ Алексей Прокопенкэм.

АРм и ЛІышъхьэ ипресс-къулыкъу

Адыгеир апэрэ 20-мэ ахэфагъ

Петербург щыкIорэ дунэе экономическэ форумэу стратегическэ инициативэхэмкIэ Агентствэм ипащэу Светлана Чупшевар зыхэлэжьагъэм Лъэпкъ рейтингым икIэуххэр къырахьылIагъэх. Урысые Федерацием ишъолъырхэм инвестициехэм алъэныкъокIэ язытет ащ къеушыхьаты. Шъолъыр 20 анахь дэгъухэм Адыгеир ахэхьагъ, я 13-рэ чIыпIэр ащ ыубытыгъ.

Шъугу къэтэгъэкIыжьы: Лъэпкъ рейтингым инвестициехэмкIэ Iофхэм язытет зыфэдэр, бизнесымкIэ амалышIухэр гъэунэфыгъэнхэм ыкIи гъэфедэгъэнхэм хабзэм иIофышIэхэм анаIэ зэрэтырагъэтырэр ащ къегъэлъагъо, шъолъыр пэпчъ инвестициехэр нахьыбэ шIыгъэнхэм зэрэдэлажьэрэм икIэуххэр, анахь къулайныгъэ ащкIэ зыхэлъхэр къеушыхьатых. Рейтингыр лъэныкъуиплIымэ атегъэпсыхьагъэу щыт: Iофтхьабзэхэм язэшIохын зыщыкIорэ чIыпIэр, бизнесымкIэ институтхэр, инфраструктурэр ыкIи бизнес цIыкIумрэ гурытымрэ IэпыIэгъу зэрараты рэр. Предпринимательхэмрэ экспертхэмрэ яеплъыкIэхэр къыдалъытэхэзэ, джащ фэдэу статистикэр агъэфедэзэ ящыкIэгъэ къэбарыр къызIэкIагъахьэ.

Лъэпкъ рейтингым икIэуххэм къатегущыIэзэ, КъумпIыл Мурат къызэрэхигъэщыгъэмкIэ, республикэм инвестициехэм алъэныкъокIэ амалышIухэр иIэх, Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиным къыгъэуцугъэ пшъэрылъхэм атегъэпсыхьагъэу ащ ихэхъоныгъэ лъыкIотэщт.

«Зигугъу къэтшIыгъэ пшъэрылъхэм ягъэцэкIэн Адыгеим щыпхырытщы зыхъукIэ лъэпкъ проектхэм, къэралыгъо программэхэм такъыпкъырэкIы, федеральнэ гупчэм кьытырэ амалхэр зэкIэ тэгъэфедэх, стратегическэ инициативэхэмкIэ Агентствэм игъоу ылъэгъухэрэри тэгъэфедэх. ТиIофшIэнкIэ гъэхъагъэу тиIэхэри, щыкIагъэу тфэхъухэрэри тэлъэгъух. ИнвестициехэмкIэ Iофхэм язытет нахьышIу зэрэтшIыщтым ренэу тынаIэ тедгъэтыщт, ащ кьыхэдгъэлэжьэщтых кьулыкьу зэфэшьхьафхэр, ведомствэхэу инфраструктурнэ псэуалъэхэм яшIын зэпхыгъэу щытхэр. Республикэм инвестициехэр нахьыбэу кьызэрихьащтхэм тынаIэ ренэу тедгъэтыщт», — къыIуагъ КъумпIыл Мурат.

Мы IофшIэным мэхьанэшхо иIэ зыхъугъэр санкциехэр нахьыбэ ашIыхэ зыщыхъугъэ лъэхъаныр ары. Хэгъэгум и Правительствэ Iофыгъоу къэуцухэрэр зэкIэ инэплъэгъу итых, амал зэриIэу ахэм язэшIохынкIэ унашъохэр ештэх. Республикэм ихэбзэ IофышIэхэм зэрахьэрэ Iофтхьабзэхэр зэкIэ зыфытегъэпсыхьагъэхэр бизнесым нахь зегъэушъомбгъугъэныр ыкIи нахь шIогъэ ин къегъэтыгъэныр ары. Инвестиционнэ проектышхохэми ар япхьылIэн плъэкIыщт.

Адыгеим и ЛIышъхьэ къызэрэхигъэщыгъэмкIэ, **республикэм инвестиционнэ проект 25-рэ мы лъэхьаным щагъэцакIэ, сомэ миллиард 77-рэ фэдиз ахэм атефэ.** Проектышхохэу непэкIэ анахь IофышIо зыдашIэхэрэм ащыщых гъэпсэфыпIэу «Лэгъонакъэрэ» промышленнэ паркымрэ. А проектыр щыIэныгъэм гъэцэкIагъэ зыщыхъукIэ, инвестициехэмкIи, IофшIэпIэ чIыпIэхэмкIи, республикэм иIофхэм язытет нахьышIу хъущт.

АР-м и ЛIышъхьэ ипресс-къулыкъу

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

«ДунаикIэр — амалыкIэхэр»

(ИкIэух).

ФэгъэкIотэныгъэ зыхэлъ ипотекэм уасэу иIэр проценти 7-м нэсэу къырагъэхынэу Владимир Путиным IофыгIо къыIэтыгъ. Президентым къызэриIуагъэмкIэ, уасэр къызырагъэхы уж фэгъэкIотэныгъэ зиIэ ипотекэм ипрограммэ мы илъэсыр екIыфэкIэ къызэтрагъэнэщт. Урысыем ибизнес къэралыгъо IэпыIэгъоу рагъэгъотырэм банк чIыфэтыным ылъэныкъокIэ зигъэзэн фае, къыхигъэщыгъ Владимир Путиным. Ащ къызэриIуагъэмкIэ, Урысыер Iоф къыдэзышIэ зышIоигъохэм адэлэжьэщт.

«Лъэбэкъу-лъэбэкъоу экономикэр къэтэIэтыжьы. Апэ финансовэ бэдзэрхэр, банк системэр ыкIи щэным епхыгъэ IофыгъохэрзыпкъитIгъэуцожьыгъэх. Ащ ыуж экономикэр псынкIэу пщэн плъэкIыщтхэмкIэ ыкIи мылъку къегъэкIокIынымкIэ тыушъагъэ предприятиехэмрэ компаниехэмрэ язытет къэтыухъумэнхэм, IофшIэпIэ чIыпIэхэр чIэтымынэнхэм апае. Урысые экономикэм изытет дэи хъущтэу гъатхэм икъихьагъум зэрэрыгущыIэщтыгъэхэр къэшъыпкъэжьыгъэп, — къыщыхигъэщыгъ игущыIэ Владимир Путиным. *— Непэ типшъэрылъыр — къыдэгъэкIыжьыным, IэкIоцI бэдзэршIыпIэм ахэгъэхъогъэныр ыкIи къызкIэупчIэхэрэм зэрэхахъорэм елъытыгъэу зэкIэгъэхьажьыгъэныр, банк чIыфэтыныр экономикэм щызэтегъэуцожьыгъэныр».*

Къэралыгъом и Президент джащ фэдэу шъолъырхэу инвестиционнэ амалхэм ахэзыгъахъохэрэм рэзэныгъэ гущыIэхэр афигъэзагъэх. Ащ фэдэ шъолъырхэм осэшхо кьащыфашIыгъ инвестиционнэ фыщытыкIэмкIэ Лъэпкъ рейтингым. Кьыхэдгъэщын, Адыгеир анахь дэгъухэм ахэхьагъ.

Пленарнэ зэхэсыгъом зэрэхэлэжьагъэм уасэ кьыфишIызэ, Адыгеим и ЛIышъхьэ къыхигъэщыгъ къэралыгъом санкциехэмкIэ кьызщытеIункIэхэрэ уахьтэм шьолъырхэм нахь чанэу зыкьагъэлIагъэх, шIуагъэ къэзытыщт экономикэ екIолIакIэхэм ащылъыхъугъэх. Транспорт ыкIи зекIон инфраструктурэм яхэхъоныгъэкIэ, къоджэ псэупIэхэм щыIакIэр IэрыфэгъуащышIыгъэнымкIэ, культурэм иунэхэм ягъэкIэжьын, экологием изытет къызэтегъэнэгъэныр къадыхэлъытагъэу, пшъэрылъхэр Президентым къыгъэуцугъэх. Ахэр гъэцэкIагъэ зэрэхъущтхэр шъолъырхэм бэкIэ ялъытыгъ — акъылыгъэ хэлъэу непэ лъэкIэу тиIэхэр зэрэдгъэфедэщтхэм, инвестиционнэ амалхэри зэрахэтхэу»,* — къыIуагъ Адыгеим и ЛIышъхьэ.

ШъугуКъэдгъэкIыжьын, джырэ уахьтэм республикэм сомэ миллиард 77-рэ зытефэщт инвестиционнэ проект 25-рэ щызэшIуахы. Мыхэм ахэхьэх зыгъэпсэфыпIэу «Лэгъонакъэрэ» промышленнэ паркымрэ яшIын.

«Къихьащт илъэсым форумым тызэрэхэлэжьэщтыр тэухэсы. 2023-р ыкIи ащ къыкIэлъыкIощт илъэсхэр тэркIэ мэхьанэшхо зиIэщтых инвестициехэм якъежьэщIэнкIэ — проектхэу «Лэгъонакъэрэ» Тэхъутэмыкъое районым ипромышленнэ чIыналъэу Краснодар пэмычыжьэу щылъым щызэтедгъэпсыхьэрэмрэ гъунэм къетфыпIэщтых. Ахэр зытыухыхэкIэ, джыри нахь инвесторыбэ шъолъырым къихьащт, IофшIэпIэ чIыпIакIэхэр къызэIутхыщтых», — къыIуагъ КъумпIыл Мурат.

АР-м и ЛIышъхьэ ипресс-къулыкъу.

Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэ и Указ

Адыгэ Республикэм ищытхьуцIэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ муниципальнэ кьулыкьушI» зыфиIорэр афэгъэшьошэгъэным ехьылIагъ

Япшьэрылъхэр дэгьоу зэрагъэцакIэрэм фэшI Адыгэ Республикэм ищытхьуцIэу **«Адыгэ Республикэм изаслуженнэ муниципальнэ къулыкъушI»** зыфиIорэр афэгъэшьошэгъэнэу:

Андрусова Анна Евгений ыпхъум – муниципальнэ образованиеу «Джэджэ районым» иадминистрацие ипащэ игуадзэ, финансхэмкIэ гъэIорышIапIэм ипащэ;

Хьадэгъэлэ Разиет Мосэ ыпхъум – муниципальнэ образованиеу «Адыгэкьалэ» иадминистрацие иотделэу цIыфхэм адэлажьэрэм испециалист шъхьаIэ;

Голдобина Галина Николай ыпхъум – муниципальнэ образованиеу «Красногвардейскэ районым» иадминистрацие мэкъу-мэщымкIэ игъэIорышIапIэ испециалист шъхьаIэ;

Дэгужьые Асльан Бисльан ыкьом – муниципальнэ образованиеу «Кощхьэблэ районым» иадминистрацие финансхэмкIэ игъэIорышIапIэ ипащэ;

КIуай Зуриет Темыркъан ыпхъум – муниципальнэ образованиеу «Шэуджэн районым» иадминистрацие экономикэ хэхьоныгьэмрэ сатыумрэкIэ иотдел испециалист шъхьаIэ;

Рогачева Ольга Иван ыпхьум – муниципальнэ образованиеу «Кьалэу Мыекьуапэ» иадминистрацие мылъкум игъэзекIонкIэ и Комитет иотдел ипащэ;

Скляр Светлана Иван ыпхьум – муниципальнэ образованиеу «Инэм къэлэ псэупIэм» иадминистрацие иотдел ипащэ;

Тыгъужь Теуцожь Арамбый ыкьом – муниципальнэ образованиеу «Теуцожь районым» граждан оборонэмкIэ ыкIи ошIэ-дэмышIэ IофхэмкIэ иотдел ипащэ;

Чернов Сергей Виталий ыкьом – муниципальнэ образованиеу «Мыекьопэ районым» мылъку, правовой зэфыщытыкIэхэмкIэ, архитектурэмкIэ ыкIи къэлэгъэпсынымкIэ игъэIорышIапIэ ипащэ игуадзэ.

Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэу
КЪУМПIЫЛ Мурат

къ. Мыекьуапэ,
мэкьуогьум и 16, 2022-рэ ильэс
N 61

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэр лъэшэу гухэкI щыхьоу апэрэ, яплIэнэрэ зэIугьэкIэгъухэмкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатыгьэу Орлова Галина Яков ыпхьум фэтхьаусыхэ ипхьорэльф идунай зэрихьожьыгьэм фэшI.

Форумым иІофшІэн къыхиубытэу

Урысые политическэ партиеу «Единэ Россием» и Адыгэ шъолъыр къутамэ и Секретарэу, Адыгеим и ЛІышъхьэу КъумпІыл Мурат Петербург щыкІорэ дунэе экономическэ форумым къыдыхэлъытагъэу «Единэ Россием» иплощадкэу «Партием инароднэ программэ пхыращызэ, шъолъырхэм ясоциальнэ инфраструктурэ зызэрэрагъэушъомбгъурэр» зыфиІорэм хэлэжьагъ.

Мы Іофтхьабзэм изэхэщакІор партием и Гупчэ гъэцэкІэкІо комитет ипащэу Александр Сидякиныр ары. Ащ зэрэхигъэунэфыкІыгъэмкІэ, программэр заштагъэр джыри илъэс мыхъугъэми, нэбгырэ миллиони 2,5-м ехъу ащ изэхэгъэуцон хэлэжьагъ.

«Документэу агъэхьазырыгъэм Правительствэм тыригъусэу тытегущыІагъ, пчъагъэхэр дгъэнэфагъэх. БэшІагъэу программэ заулэ дэгъоу агъэфедэ. Ахэм зэу ащыщ «Къэлэ щыІэкІэ зэтегъэпсыхьагъ» зыфиІорэ программэр. 2016-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу ар тэгъэцакІэ, псэолъэ мини 100 агъэпсыгъах. Мы лъэныкъом бэ кІэу щашІагъэр. Джыдэдэм Іофхэр зыщыкъин лъэхъанми шъолъырхэм псэолъакІэхэр, социальнэ инфраструктурэр ащагъэпсых, тицІыфхэм ахэр къызфагъэфедэн алъэкІыщт», — къыІуагъ Александр Сидякиным.

ІофыгъомитегущыІэн хэлэжьагъэх партием и Генеральнэ совет исекретарь игуадзэу Анна Кузнецовар, народнэ программэм илъэныкъо зэфэшъхьафхэм якоординаторхэу, Къэралыгъо Думэм идепутатхэу Дмитрий Хубезовыр, Ольга Казаковар, Надежда Школкинар, Сергей Пахомовыр, партийнэ проектхэу «Предпринимательство», «Цифровая Россия» зыфиІохэрэм яПащэхэу Альфия Когогинамрэ Антон Немкинымрэ, «Газпром межрегионгаз» зыфиІорэм игенеральнэ директорэу Сергей Густовыр, шъолъырхэм ящэхэр — шъолъыр къутамэхэм ясекретарьхэр.

АР-м и ЛІышъхьэ къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, «Единэ Россиер» Урысыем и Къэралыгъо Думэ ихэдзынхэм зэращытекІогъэ народнэ программэр зэхэзыгъэуцуагъэхэр шъолъырхэм ащыпсэурэ цІыфхэр ары. Анахьэу ахэр зыгъэгумэкІырэ Іофыгъохэр ары ащ къыщытыгъэхэр. Социальнэ инфраструктурэм игъэпсыни къыдыхэлъытагъэу, лъэныкъуабэхэмкІэ ащ Іоф дашІэ.

«Республикэм исоциальнэ инфраструктурэ изытет нахьышІу шІыгъэным кІуачІэу тиІэр етэхьылІэ. Федеральнэ гупчэми, «Единэ Россиеми» амалэу къытатыхэрэр зэкІэ ащкІэ тэгъэфедэ». — къыІуагъ АР-м и ЛІышъхьэ.

Унагъохэм, ным, кІэлэцІыкІухэм ІэпыІэгъу ягъэгъотыгъэным, демографием зыкъегъэІэтыгъэным япхыгъэ Іофтхьэбзабэ республикэм щызэрахьэ. Гъэрекіо сомэ миллиарди 4,8-рэ социальнэ лъэныкъом пэІуагъэхьагъ. ЫпэрэІ илъэсым ельытыгъэмэ, ар сомэ миллиардныкъокІэ нахьыб. Илъэситфым къыкІоцІ гурыт еджэпІи 5, кІэлэцІыкІу Іыгъыпіэ 18, сымэджэщи 4, поликлиники 4, фельдшер-мамыку ІэзэпІэ 30, культурэмкІэ къоджэ уни 4, псаунытъэр зыщагъэпытэрэ физкультурэ комплекс 14 агъэпсыгъ.

«ЗэхъокІыныгъэу щыІэныгъэм фэхъухэрэм цІыфхэм гу лъатэ, гъэхъэгъабэмэ типартие зэракъотыр къагурэІо. Ау Урысые Федерацием и Президент игъоу ылъэгъугъэхэм, пшъэрылъэу къыгъэнэфагъэхэм, къэралыгъо программэхэм, лъэпкъ проектхэм, инвестиционнэ проектхэм ягъэцэкІэнкІэ джыри бэ тапэ илъыр. Партием инароднэ программэ цІыфхэм ящыІэкІэпсэукІэ изыкъегъэІэтын тапэкІи зэрэфэлэжьэщтым тицыхьэ телъ», — къыІуагъ Адыгеим и ЛІышъхьэ.

АР-м и ЛІышъхьэ ипресс-къулыкъу

Неущ — медицинэм иІофышІэ и Маф

Псаунытъэм икъэухъумэн фэгъэзагъэхэу лъытэныгъэ зфэтшІыхэрэр!

Шъуисэнэхьат ефхыгъэ мэфэкІымкІэ гуфэбэныгъэ хэлъэу тышъуфэгушІо!

ЦІыфым ищыІэныгъэрэ ипсаунытъэрэкІэ пшъэдэкІыжь зыхьырэ, игъом ащ медицинэ ІэпыІэгъу етыгъэным зынаІэ тезыгъэтырэ, гукІэгъу зыхэлъ ІофышІэ хъупхъэхэм лъытэныгъэшхо зэрафэтшІырэр непэ джыри зэ къыкІэдгъэтхъы тшІоигъу.

Врачхэм, фельдшерхэм, медицинэ сестрахэм – цІыфхэм япсаунытъэ зынаІэ тезыгъэтырэ пстэуми мэхьанэшхо зиІэ Іоф агъэцакІэ.

Тиреспубликэ исоциальнэ-экономикэ амалхэр джыри нахьышІу хъунхэмкІэ ахэм бэ ялъытыгъэр.

Къэралыгъо хабзэм икъулыкъухэм пшъэрылъ шъхьаІэу репэу яІагъэр ыкІи яІэр цІыфхэм япсаунытъэ къэухъумэгъэныр ары.

ШъуимэфэкІ ехъулІэу зэкІэми тышъуфэлъаІо псаунытъэ пытэ шъуиІэнэу, шъунасыпышІонэу, шъуиІофшІэнкІэ гъэхъэгъакІэхэр шъушІынхэу!

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу, Урысые политическэ партиеу «Единэ Россием» и Адыгэ шъолъыр къутамэ и Секретарэу КЪУМПІЫЛ Мурат

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхьаматэу Владимир НАРОЖНЭР

ИгущыІэ фаби Іэзэгъу

ЩыІэныгъэм къыщыхэпхыгъэ сэнэхьатыр шІукІэ къыотэжьыныр насыпыгъэкІэ зылъытэрэмэ Апсалямэ Дарихъан ащыщ.

Пшызэ къэралыгъо медицинэ институтыр къыухыгъ. Илъэс 42-рэ зы сэнэхьатым ритыгъ. Адыгэкъалэ дэт сымэджэщым иполиклиникэ кІэлэцІыкІу врачэу Іоф щызышІэрэ Апсалямэ Дарихъан къызыщытхьужьырэп, ипшъэрылъхэр зэригъэцакІэхэрэм бэрэ къатегущыІэныр ишэнэп. Адыгагъэу хэлъыр исэнэхьат рипхызэ, цІыфхэм гущыІэгъу афэхьу.

Узыр бгъэунэфыным шІэныгъэм имызакьоу, гульыти ищыкІагъэу ащ елъытэ. Сымаджэхэм адэжь кІон фаеу бэрэ мэхъу. Тхьаусыхэрэп, Іофшіэныр къехьылъэкІэу ылъытэрэп. Анахь пэблэгъэ цІыфым фэдэу сабыим дэгущыІэ, еушъыныр къыригъэкІоу къыхэкІы.

Псаунытъэ пытэ кІэлэцІыкІум иІэным пае зэрэпсэурэ шІыкІэм, унагъом изэфыщытыкІэхэм ялъытыгъэм гъунэ имыІэу Дарихъан елъытэ. Сабыир зэрэшхэрэм хэта лъыплъэн фаер? УпчІэм иджэуап врачыр лъыхьузэ унагъом гукІэ зыфегъазэ. КІэлэцІыкІум псаунытъэ пытэ иІэмэ, зыщыпсэурэ хэгъэгури лъэшы хьущт. Унагъор пытэмэ, хэгъэгури пытэщт.

Медицинэм иІофышІэ и Мафэ фэгъэхьыгъэ зэхахьэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние джырэблагъэ щыкІуагъэм Урысые Федерацием и Министерствэ «Отличник здравоохранения» зыфиІорэ бгъэхэлъхьэ тамыгъэр къыфигъэшъошагъ.

Сымаджэм уеушъыныр, гущыІэ фабэ епІоныр шэнышІу зыфэхьугъэмэ Дарихъан ащыщэу иІофшІэгъухэм къаІуатэ. Врачыр псэ зыпыт гущыІэкІэ зэрэІазэрэр, гущыІэм цІыфыр зэригъэхъужьырэр шъэфэп.

Аужырэ илъэсхэм зэпахырэ узым медицинэр зыпэуцум, Д. Апсалямэм кьиныгъуабэ зэпичыгъ. Сэнэхьатэу кьыхихыгъэм рыгушхозэ, врачхэр цІыфхэм зэраІукІэщтыгъэхэм къытегущыІэ. Хэбзэ къулыкъушІэхэр ІэпыІэгъу къафэхъухэзэ, шІыкІэшІухэр къызэрагъотыщтыгъэхэр щыгъупшэрэп.

Очэпщые кьыщыхьугъ. Нэхаемэ яунагъо кІэлэегъэджи 5 къикІыгъ. Ятэу Нэшъэрдин ыпхъухэр пІуныгъэм зэрэфэлажьэхэрэм ыгъэгушІощтыгъ. Дарихъан медицинэр гукІэ къызэрэхихыгъэр ипшъэшъэгъухэм ашІэщтыгъ, шІоу щыІэр къыдэхъунэу фаІощтыгъ.

— ТикІэлэцІыкІухэр тинеущырэ мафэх, — еІо Апсалямэ Дарихъан. — Сыфай пытэу альэ теуцонхэу, яхэгъэгу фэшъыпкъэхэу псэунхэу.

ІэпэІэсэныгъэ ин зиІэ Д. Апсалямэм медицинэм иІофышІэ ныбжьыкІэхэм ишІуагъэ арегъэкІы, упчІэу къыратыщтым емыжэу ясэнэхьат нахь куоу щегъэгъуазэх.

«ЗышІэн зымышІэрэм мафэм остыгъэр хегъанэ» зыфиІорэ адыгэ гущыІэжьым бэмэ уарегъэгупшысэ. Дарихъан Іофшіэн имыІэу мафэ къыхэкІырэп. ИгукІэгъу зыригъушъомбгъузэ, цІыфхэм аІокІэ.

Медицинэм иІофышІэ и Мафэ фэгъэхьыгъэ зэхахьэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние джырэблагъэ щыкІуагъэм Апсалямэ Дарихъан рагъэблэгъагъ. Адыгеим и ЛІышъхьэу КъумпІыл Мурат, АР-м и Парламент и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, хэбзэ къулыкъушІэхэр, медицинэм иІофышІэхэр зыхэлэжьэгъэхэ Іофтхьабзэр бзылъфыгъэм щыгъупшэжьыщтэп.

Урысые Федерацием псаунытъэр къэухъумэгъэнымкІэ и Министерствэ «Отличник здравоохранения» зыфиІорэ бгъэхэльхьэ тамыгъэр кьыфигъэшъошагъ. Адыгэ Республикэм псаунытъэр къэухъумэгъэнымкІэ иминистрэу Мэрэтыкъо Рустем Апсалямэ Дарихьан къыфэгушІуагъ, бгъэхалъхьэр къыритыжьыгъ.

Илъэс заулэкІэ узэкІэІэбэжьмэ, Урысыем псаунытъэр къэухъумэгъэнымкІэ и Министерствэ и Щытхьу тхыль Дарихьан кьыфагъэшъошагъ.

Щытхъоу фаІорэм зэрэхэхъуагъэм фэшІ иІофшІэгъухэр, ныбджэгъухэр, Іахьылхэр фэгушІуагъэх. Дарихъанрэ ишъхьэгъусэу Рэджэбрэ якьорэлъфхэр зэдапІух. КІэлэцІыкІухэм сыд фэдэ сэнэхьат къыхахыщтми, цІыфышІухэу, Адыгэ Республикэм щытхьур кьыфэзыхьыхэрэм ащыщ хъунхэу афэлъаІох.

ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

«Налмэсым» ия 85-рэ илъэс

ИкъашъокIэ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо академическэ лъэпкъ къэшъокIо ансамблэу «Налмэсыр» зызэхащагъэр илъэс 85-рэ зэрэхъугъэр игъэкIотыгъэу республикэм щыхагъэунэфыкIы.

Адыгэ къэралыгъо къэшъокIо ансамблэм ихудожественнэ пащэу Варзие Хьаджысмел, къашъор къыхэзыдзэхэрэ Къулэ Лидэрэ Делэущэкъу Адамрэ.

Бэшкэкъо Масхьуд.

Урысыем ишьолыырхэм, Тыркуем, Абхьазым, нэмыкIхэм «Налмэсым» июбилей концертхэр ащыкIуагъэх. Лъэпкъ искусствэм ибаиныгъэ зэхахьэхэм къащигъэлъэгъуагъ.

Лъапсэм ипытапIэхэр

Партием и Адыгэ хэку комитет иунашъокIэ 1936-рэ илъэсым мэкьуогъум и 18-м орэдыIо-къэшъокIо ансамблэр Мыекьуапэ щызэхащагъ. Бэджашъэ Абдул директорэу, КIубэ Щэбан художественнэ пащэу агъэнэфагъэх.

Адыгеим щапIугъэхэу ансамблэм аштэгъэ артистхэр цIэрыIо хъугъэх. Темызэкъо Ибрахьим, КIыкI Зулхьадж, Бэшкэкьо Сахьид, фэшьхьафхэри сэнаущыгъэу ахэлъымкIэ искусствэм щызэлъашIагъэх. КIыкI Зулхьаджэ адыгэ къашъохэр дахэу кьызэришIыхэрэм дакIоу, мэкьэ IэтыгъэкIэ лъэпкъ орэдхэр къыIощтыгъэх.

Ансамблэм лъапсэу фашIыгъэр агъэпытэзэ Хэгъэгу зэошхор къежьагъ. Артистхэм ащыщхэр дзэм къулыкъушIэ кIуагъэх, заом имашIо хэтхэу ячIыгу, яхэгъэгу кьаухьумагъ. ЛIыгъэу зэрахьагъэм фэшI медальхэр, орденхэр къафагъэшъошагъэх.

1946-рэ илъэсым ансамблэр икIэрыкIэу зэхащэжьэу фежьагъэх. Хэгъэгу зэошхом лIыгъэ шъыпкъэ щызезыхьэгъэ Тхьабысымэ Умар, Бэшкэкьо Масхьуд, Мамый Ерэджыб, Хьоджэ Юсыф, нэмыкIхэри искусствэм щызэлъашIагъэх.

Уахътэр лъэкIуатэ

1950-рэ илъэсхэм ансамблэм зэхъокIыныгъэхэр фэхъугъэх. Къуаджэхэм къарыкIыгъэ кIалэхэр аштагъэх. Нэужым ахэр орэдыIо, театрэм иартист, композитор хъугъэх. Анзэрэкъо Чеслав, КIыкI Хьисэ, КIыкI Юрэ, КIыргъ Юрэ, Тыу Шыхьамчэрый, КIуращынэ Ибрахьим, Темызэкьо Алый, нэмыкIхэм лъэпкъ искусствэм хэхъоныгъэ фашIыгъ.

1957-рэ илъэсым Адыгеим, Кьэрэщэе-Щэрджэсым культурэмкIэ ыкIи искусствэхэмкIэ ямафэхэр Москва щыкIуагъэх. Хэкухэр Урысыем зыхэхьагъэхэр ильэс 400 зэрэхьурэм IофтхьабзэрфэгъэхьыгъагъэмкIэ. Адыгеим иорэдыIо-къэшъокIо ансамблэ иIэпэIэсэныгъэ осэ ин Москва къыщыфашIыгъагъ. КIыкI Зулхьаджэ иорэд къэIуакIэ зэхэщакIохэм агъэшIэгъуагъ, «РСФСР-м изаслуженнэ артист» зыфиIорэ щытхъуцIэр апэрэхэм ащыщэу кьыфагъэшъошагъ.

Залыр, пчэгу зэIухыгъэшхор зэпигъэджэжьыхэзэ КIыкI Зулхьаджэ «Гощэгъэгъым игъыбзэ» кьыIо зыхьукIэ, исэнаущыгъэ зэрагъэпшэщтыр амышIэу искусствэр зышIогъэшIэгъонхэр едэIущтыгъэх.

КъэшъокIо ансамбль

1971-рэ илъэсым шышъхьэIу мазэм Адыгеим икъэшъокIо ансамблэ зэхащагъ. Артистэу аштэщтхэр Тбилиси илъэси 3 щырагъэджагъэх. Бэшкэкьо Масхьудэрэ Николай Игнатенкэмрэ япащэхэу къэшъокIо ныбжьыкIэхэр Мыекъуапэ щагъэсагъэх.

Бэшкэкьо Масхьудэ ансамблэм ипащэу ыкIи ибалетмейстер шъхьаIэу агъэнэфагъ. Григорий Гальпериныр балетмейстерэу къырагъэблэгъагъ. Адыгэ къэралыгъо лъэпкъ къэшъокIо ансамблэм иапэрэ программэ 1972-рэ илъэсым жьоныгъуакIэм и 20-м къыгъэлъэгъуагъ, осэшIхэм «5» фагъэуцугъ.

Ансамблэм зыпкь итэу IофышIэзэ, лIакьохэр цIэрыIо щыхьугъэх, Бастэхэр, Барцохэр, ГъукIэлIхэр, Къулэхэр, Мамыекъохэр, Хьоджаехэр, Хьасинэхэр, нэмыкIхэри лъэпкь искусствэм щызэлъашIагъэх.

ЛIэужхэр зэкIэлъэкIох

Къулэ Амэрбый япащэу ансамблэм IофшIагъэу щыIэр хэпшIыкIэу лъигъэкIотагъ. Къулэхэу Мыхьамэтрэ Мирэрэ, НэмытIэкьохэу Аслъанрэ Римэрэ, Алыбэрд Адам, Тхьаркьохьо Владислав, ГъукIэлI Аскэр, ГъукIэлI Марин, нэмыкIхэри ансамблэм пытэу хэуцуагъэх, лъэпкь искусствэм хэхьоныгъэ фашIыгъ.

Артист цIэрыIохэм ягъусэхэу яIэпэIэсэныгъэ псынкIэу хагъэхьуагъ Абдэкьо Русльан, Нэныжъ Айдэмыр, Бэрзэдж Сыхьатбый, Едыдж Викторие, НэмытIэкьо Заремэ, Абдэкьо Иринэ, Шъхьаплъэкьо Тэмарэ, фэшъхьафхэм.

Дунэе фестивалэу Тыркуем щыкIуагъэм шIухьафтын шъхьаIэу «Гран-при» зыфиIорэр кьыщыдихыгъ. Адыгеим культурэмкIэ и Мафэхэу 1996-рэ ильэсым Москва щыкIуагъэхэм «Налмэсыр» чанэу ахэлэжьагъ, республикэм итын анахь лъапIэу медалэу «Адыгеим и Щытхьузехьэр» кьыфагъэшъошагъ.

Лъэхъаным дештэ

Кьулэ Мыхьамэтрэ Бастэ Азмэтрэ «Налмэсым» ипащэхэу лъэхъаным диштэрэ къашъохэр ансамблэм къышIыщтыгъэх. ЯIэпэIэсэныгъэ къызэIузыхыгъэхэ Шагудж Батурай — ар Тыркуем кьыщыхьугъ, «Налмэсым» хэхьанэу адыгэмэ ятарихь чIыгу къыгъэзэжьыгъ, Адыгэ Республикэм инароднэ артист хъугъэ.

Хьакьуй Анжеликэ, Бахьукьо Адам, IэшъынэРусльан, Кьу-

Избаш Нин, КъокIэсэкъо Мечи, Хъут Шариф.

«Налмэсым» ия 85-рэ илъэс

къытлъэІэсы

лэхэу Адемыр ыкІи Мурадин, нэмыкІхэри тикъэшъокІо цІэрыІохэм ахэтэлъытэх.

2013-рэ илъэсым Хъоджэ Аслъан «Налмэсым» ихудожественнэ пащэу ыкІи ибалетмейстер шъхьаІэу агъэнэфагъ. Ансамблэм ирепертуар зиушъомбгъугъ, кІэу агъэуцугъэ къашъохэм «Налмэсым» иІофшІагъэ ылъапсэ агъэпытагъ. Артистхэу Бэрзэдж Дианэ, Киясэ Мурат, Едыдж Гушъао, Абыдэ Артур, Симболэтхэу Бислъан ыкІи Сусанэ, Хьажэкъо Пщымафэ, НэмытІэкъо Заремэ, Мэрэтыкъо Суандэ, Ахътао Бэлэ, Чыржьын Джэнэт, фэшъхьафхэр къэшъо шъхьаІэхэм якъэшІынхэм ахэлажьэх

«Налмэсыр» Олимпиадэ джэгунхэу Шъачэ щыкІуагъэхэм ащыуджыгъ, адыгэ быракъым, адыгэ шъуашэм, нэмыкІхэм афэгъэхьыгъэ мэфэкІхэм яэзхэщэн иІахьышІу хелъхьэ.

«Налмэсым» непэ хэт артистхэр лъэшэу афэразэх илъэс зэфэшъхьафхэм ансамблэм Іофдэзышіагъэхэм. Хореографхэу Варзие Хьаджысмел, Дошуев Хьащыр, Григорий Гальперинырь, Хъоджэе Мурадин, нэмыкІхэри ащыгъупшэхэрэп.

Музыкантхэу, орэдыІохэу Лъэцэрыкъо Ким, Валентин Маншиным, КІыргъ Юрэ, Анзэрэкъо Чеслав, Гъонэжьыкъо Аскэр, Тыу Шыхьамчэрый, Зубаил Хьалим, Іэшъынэ Нэфсэт, Ирыгъо Залим, Дыхъу Фатимэ, Жъудэ Анзор, фэшъхьафхэм адыгэ музыкальнэ искусствэм хэхъоныгъэхэр фашІыгъэх.

«Налмэсыр» игъэхъагъэхэм ягупсэфылІэрэп. Къэбэртэе-Бэлъкъарым иансамблэ цІэрыІоу «Кабардинкэр» игъусэу концертхэр Мыекъуапэ, Налщык щызэхащагъэх. Ансамблэу «Донбассыр» Мыекъуапэ къырагъэблагъи, концертышхо тикъалэ къыщызэдатыгъ.

Къулэ Мыхьамэт, НэмытІэкъо Аслъан.

Хъоджэе Марзет, НэмытІэкъо Аслъан.

Налмэсыр — осэ ин зиІэ мыжъо лъэпкъ. Ансамблэу «Налмэсыр» икъашъохэмкІэ, адыгэ шъуашэр дунаим зэрэщызэрихьэрэмкІэ цІэрыІо хъугъэ. Тхьабысымэ Умар ыусыгъэ орэдэу «Налмэсыр къэшъо» зыфиІорэр ансамблэм къышІы зыхъукІэ рэхьатэу уеплъын плъэкІырэп. Гур зэредзэ, пчэгур баеу къэлъагъо. «ШІуфэс къашъор» ащ едгъапшэрэп. Къашъо пэпчъ гупшысэ хэхыгъэу хэлъым унаІэ теодзэ, уегъэгушхо, адыгэ шэн-хабзэхэр нэгум къыкІэуцох.

«Адыгэ уджыхэр», «ХьакІулащэр», «Зэфакіор», «ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм якъэшъо зэхэт», нэмыкІхэри жъы хъухэрэп. Лъэпкъым ищыІэкэ-псэукІэ къыпкъырэкІых. «Лъэпэчіасэр» Хьажэкъо Пщымаф къызыхидзэкІэ, къашъомрэ сэнаущыгъэмрэ зэрэзэпхыгъэхэм язакъоп узылъыплъэрэр. ЛІыгъэ шапхъэм къыпкъырэкІы, орэдышъом пкъынэ-лынэхэр зэлъекІух. Шъонтырпым теорэ артистхэм Кавказ икъушъхьэхэр зэпагъэджэжьых, ошъогум икъэргъуагъэ зэбгъэлъэгъу пшІоигъоу макъэхэм уядэІузэ удэплъые.

Сэе фыжьыр ыгъэбыбатэзэ Бэрзэдж Дианэ къашъоу «Ислъамыем» тамэ зэрэритырэм сыд фэдизырэ уеплъыгъэми, гур пшъырэп, артисткэм узыІэпещэ, гуфэбэгъэ шъабэм уеумэхъы. Къашъоу «Зэфакіор» къэзышІырэ артистхэр нэплъэгъу закъокІэ зэгурэІох, гукІэ зэлъэІэсых. Хъулъфыгъэр лъапэкІэ пчэгум зэрэщыуджырэм сыда анахьэу къыхэбгъэщыщтыр? ЫІпкъ ищыгъ, ытамэхэр зэдештэх, инэплъэгъукІэ пшъэшъэ къэшъуакІом дэгущыІэ. Хъоджэе Аслъан къызэрэтиІуагъэу, «Налмэсым» икъашъохэр къыбгурыІонхэм фэшІ гукІэ, псэкІэ уяплъын фае.

«Налмэсым» июбилей концерт тыгъуасэ Мыекъуапэ зэрэщыкІуагъэр лъэпкъ искусствэм итарихъ хэкІокІэщтэп. Къэралыгъо гъэпсыкІэ иІэу Адыгеир зыпсэурэр илъэси 100 зэрэхъурэм «Налмэсыр» Іофшіэгъэ дэгъухэмкІэ пэгъокІы. Республикэм и ЛІышъхьэу КъумпІыл Мурат, Правительствэм, Парламентым «Налмэсыр» янэплъэгъу ит, итворчествэ осэ ин фашІы.

Опсэу, Налмэс-Налкъутэу тыгъэм пэшІэтырэр! УишІушІагъэкІэ дунаим лъэгъо нэф щыпхырыпщыгъ. Лъэпкъ къашъом псэ къыпыогъакІэ, тамэу ептырэр гум лъэІэсы, бэгъашІэ мэхъу.

«Налмэсым» ипчыхьэзэхахьэ зэрэкІуагъэр джыри къыхэтыутыщт.

ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

Долэ Милан.

Симболэт Сусан, Хьажэкъо Пщымаф.

Шъыпкъагъэ, теубытагъэ хэлъыгъ

ЛІыІужъу Мариет тыдэ Іоф зыщешІи, сэнэхьатым къыдилъытэрэ екІолІакІэм нэмыкІэу, ежь ицІыфыгъэ шапхъэхэм къапкъырыкІызэ иІофшІэгъухэр къыухъумагъэх, гумэкІырэм ычІыпІэ зыригъэуцон ылъэкІыгъ. ІэнэтІэ цІыкІоп иІагъэхэр, ау тыдэ зыщэІи цІыфым уасэ фишІын ылъэкІыщтыгъ.

Арын фае къызыІукІыжьыгъэ Іофшіапіэм Іутхэм заІукІэкІэ, шъорышІыгъэ хэмылъэу гушІохэзэ къызкІыпэгъокІыщтыгъэхэр, къызкІыкІэупчІэщтыгъэхэр. Ыныбжь икъугъэу Іоф ымышІэжь зэхъуми, цІыфхэм шъхьэкІэфагъэу къыфыряІэм къыщыкІагъэп.

Я 80-рэ илъэсхэу партием ыІуагъэм зыпари пэпІожьынэу зыщэмытым Мариет шІотэрэзыр партием ирайком къызэрэщиІогъагъэм чылэдэсхэр рыгущыІэхэу зэхэсхыгъагъ. Бзылъфыгъэм фэразэхэу «ЛІыІужъу Мариет укъызыкъонэн цІыф» аІощтыгъ. Къэбарым сызыкІэупчІэм къаІотэгъагъ. А лъэхъаным колхоз лэжьыгъэр Іузыхыжьын щымыІэу кІэлэеджакІохэри, Іофшіапіэхэм аІутхэри шъофым ащэщтыгъэх. Бзылъфыгъэхэм ар къяхьылъэкІыщтыгъ. Ахэр къыухъумэхэзэ, сабый цІыкІухэр зыпылъхэр губгъом мыкІохэми хъунэу зэрилъытэрэр къыІогъагъ...

Тэхъутэмыкъуае Пэрэныкъохэр лІэкъо лъэшхэу, щыІэкІэпсэукІэ дахэ яІэу щэпсэух. Ахэм ащыщэу Даутэ ыпхъугъ Мариет.

Мариет итеплъэкІэ шэн пытэ зиІэу, теубытагъэ зыхэлъ бзылъфыгъэу зэрэщытыр къэлъагъощтыгъ. Ау гущыІэгъу узыфэхъукІэ, а пытэгъэ-пкъыягъэм нахьи шъэбагъэр, гукІэгъур, Іэпы Іэгъу хъуным зэрэфэхьазырыр къэлъагъощтыгъ. ГукІэгъушІыныр иныбжьыкІэгъум къыздиштагъэу щытыгъ, ащкІэ янэ щысэ дэгъоу иІагъ. Ным ыІощтыгъэм мэхьанэ ритэу Мариет бэрэ ыгу къэкІыжьыщтыгъ. «Сыд фэдизэу нэмаз ошІыкІи пкІэ иІэп, о ушхэкІыгъэу, ау уигъунэгъум исабыйхэр мэлакІэ лІэхэзэ мэгъолъыжьхэмэ». ЗэкІэлэегъаджи, еджапІэм идиректорэу загъэнафи, район гъэзетым иредактор шъхьаІэу Іоф зешІи, райисполкомым иотдел иІэшъхьэтетэу, етІанэ партием ирайком исекретарэу зыщэти янэ игущыІэхэр щыгъупшэщтыгъэхэп. Къуаджэм игугъу щашІы хъумэ, «Пэрэныкъомэ я Мариет зэредакторым, зэсекретарым» аІозэ, шъхьэкІафэ фашІызэ тегущыІэщтыгъэх. Джы сегупшысэжьышъ, а шъхьэкІэфэныгъэр лъэныкъуабэмэ къапкъырыкІыщтыгъ. Бзылъфыгъэр шъхьэзакъоу къызэнэм ныбжьыкІэ дэдагъэми, шъхьэгъусэ лъыхъугъэп, цІыфхэм ашІуиушъэфын е ашІуигъэбылъын ищыІэныгъэ къыхэфагъэп, ЛІыІужъу лъэкъуацІэри зэблихъугъэп. Исабый, ыкъоу Адам, ыпІужьыгъ, дэгъумрэ дэимрэ зэхифын ылъэкІэу щыІэныгъэ гъогум тыригъэхьагъ. КІалэр ылъэ теуцуагъэу мэпсэу. Унэгъо дахэу ащ ышІагъэр Мариет къылъэгъужьыгъ.

ЛІыІужъу Мариет 1927-рэ илъэсым къэхъугъ. Адыгабэмэ къызэряхъулІэу, къызыхъугъэ шъыпкъэмрэ итхылъхэм адэт мафэмрэ зэтефэхэрэп. Ау псаоу щыІагъэмэ, ащ ыныбжь илъэс 95-рэ мы мафэхэм хъущтгъагъэ. Гурыт еджапІэ ужым Краснодар дэт кІэлэегъэджэ институтым тарихъымкІэ иотделение 1946-рэ илъэсым чІэхьагъ. Зэоуж илъэсхэм гъэсэныгъэ зиІэ кІэлэегъаджэу щыІэр мэкІагъэ, ащ къыхэкІэу апэрэ — ятІонэрэ курсхэм ауж студентхэр еджапІэхэм арагъэблагъэщтыгъэх. Ащ фэдэу дэгъоу еджэрэ Мариет ублэпІэ классхэм Іоф ащишІэнэу къоджэ еджапІэм рагъэблагъэ, заочнэу еджэнэу тыреубытэ, Іоф ышІэзэ институтыр дэгъоу къеухыжьы.

Илъэс заулэрэ Іоф ышІагъэу район гъэзетэу «За Сталинский урожай» зыфиІорэм иредактор игуадзэу Мариет агъэнафэ. Ащ Іоф щишІэ зэхъум гупшысэн зылъэкІырэ пащэу, журналистикэм хэшІыкІышхо фызиІэ цІыфэу зэрэщытыр къэнафэ. Ау ащи бэрэ Іоф щимышІагъэу, тарихъ гъэсэныгъэ зиІэ специалист ныбжьыкІэр партием ирайон комитет рагъэблагъэ, партшколэу Геленджик дэтым щеджэнэу агъакІо ыкІи ар дэгъоу къеухы. Къызегъэзэжьым гъэзетэу зыІутыгъэм редактор шъхьаІэ фашІы, шІу ылъэгъурэ журналист Іофшіэным ишъыпкъэу ыуж ехьэ. Ау а илъэс дэдэм район партконференцием КПСС-м ирайон комитет иящэнэрэ секретарэу щыхадзышъ, илъэсиплІырэ ыгу етыгъэу а Іофшіэныр егъэцакІэ. ЕтІанэ еджапІэу зыщыригъэжьэгъагъэм ыгъэзэжьынэу, кІэлэеджакІохэм Іоф адишІэнэу тыреубытэ. Ау ежь зэрэфаеу егъэджэн Іофшіэн закъом ипшъэрылъ къыщыуцурэп, еджапІэм пащэ фашІыгъ, илъэсиблырэ Тэхъутэмыкъое еджапІэм идиректорыгъ. ЕтІани журналист Іофшіэным зыфегъэзэжьы.

Ащ тетэу Мариет иІэпэІэсэныгъэкІэ, иІофшіэнкІэ нахь ишІуагъэ къызыщыкІощтым партием ыгъакІозэ, иІофшіэн бэрэ зэблихъунэу хъугъэ, ау тыдэ зыщэІи хьалэлэу, шъыпкъагъэ хэлъэу лэжьагъэ. 1966-рэ илъэсым район гъэзетэу «Знамя коммунизма» зыфиІорэм редактор шъхьаІэ фашІы. Ау бэрэ къыдэмыкІыгъэу гъэзетыр зэфашІыжьы. Ар Мариет мытэрэзэу, гъэзетыр щыІэн фаеу, районым щыпсэурэ цІыфхэм ащ щыхъурэ-щышІэрэр ашІэн фаеу елъытэ. Ащ тетэуи мэхъу, гъэзетыр къыдэкІэу еублэжьы. Редактор шъхьаІэр икІэщакІоу а лъэхъаным рубрикэхэр гъэзетым иІэхэ мэхъу. Ахэр культурэм, политическэ Іофшіэным, ныбжьыкІэхэм Іоф зэрадашІэрэм яхьылІэгъагъэх. ИІофшіэгъухэм япшъэрылъ амыгъэцакІэмэ афидэщтыгъэп, ау зэкІэри зэризэфэдэр, шъыпкъагъэ зэрэхэлъыр, чІыпІэ къин укъызэрэримынэщтыр ашІэти, шъхьэкІэфэныгъэшхо фашІыщтыгъ.

ИІофшіэгъухэм шъыпкъэр атхыным редакторым мэхьанэшхо ритыщтыгъ. Мытэрэзым анаІэ тырадзэным фигъасэщтыгъэх, ахэм ренэу акъотыгъ. Сыдигъуи шъыпкъэр тхыгъуае, ау а лъэхъаным ар къызэрыкІоу щытыгъэп. Арэу щытми, иІофшіэгъухэм ариІощтыгъ «щыкІагъэ зиІэм тэ ащ гу лъедгъатэмэ, нахь псынкІэу ыгъэтэрэзыжьын ылъэкІыщт». Ары зэрэхъущтыгъэри. ЗиІофшіэн щыкІагъэ фэхъурэ орэколхоз, орэсовхоз — сыдрэ хъызмэтшІапІи зипэщэ гъэзетым дэйкІэ къихьанэу фэягъэп. Гъэзетым къыхиутыгъэ тхыгъэмкІэ партием ирайком унашъохэр ыштэнхэ фаеу хъущтыгъ, Ащ къихьэрэм пащэхэр лъыплъэщтыгъэх. Іофыгъоу гъэзетым къытхыхэрэр афэгъэхьыгъагъэх фермэхэр кІымафэм зэрэфэхьазырхэм, игъом пхъэныр рамыгъэжьагъэмэ, лэжьыгъэ Іухыжьыгъом зырагъэукІыхьэмэ ыкІи нэмыкІхэм.

А лъэхъаным гъэзетхэм яредактор шъхьаІэхэр партием ирайком бэрэ рагъэблагъэщтыгъэх, критикэ зыхэлъ статьяр чиновникхэм агу римыхьэу къыхэкІыщтыгъ. Ау Мариет къызэкІакІощтыгъэп, ишІошІ къыІощтыгъ, журналистэу статьяр зытхыгъэр къыгъэгъунэщтыгъ. Ежь Мариети темэ зэфэшъхьафхэмкІэ статья гъэшІэгъонхэр ытхыщтыгъэх. Итхыгъэхэм къащиІэтырэ Іофыгъохэм хэшІыкІ зэрафыриІэр, ахэм зэрагъэгумэкІырэр къахэщыщтыгъ. ЛІыІужъум илъэсыбэрэ Іоф дэзышІагъэу Анатолий Матвиенкэм къетхы: «Илъэс зэфэшъхьафхэм редактор пчъагъэмэ Іоф адэсшІагъ. Гуфэбэныгъэ хэлъэу сыгу къэкІыжьых Николай Почтаревыр, Николай Сирош, Леон Оксузьян, Леонид Хохлачевыр, Пратэкъо Зубер. Ау анахь илъэс гъэшІэгъонхэу, творческэхэу щытыгъэхэр, гум къинэжьыхэрэр ЛІыІужъу Мариет Іоф зыщыдэсшІэгъэ илъэсхэр ары. Ащ гъэсэныгъэшхо иІагъ, чанытъ, творческэу гупшысэщтыгъ, шъыпкъагъэ, пытагъэ хэлъыгъ. ЦІыфхэр зэхищэнхэ, ыгъэдэІонхэ ылъэкІыщтыгъ. Ар зэредактор илъэсхэм район гъэзетым итираж мини 8-м нэсыщтыгъ. ЕтІанэ гъэзетым цІыфыбэ къатхэщтыгъ, къакІощтыгъ. Ахэм зэкІэми редакторыр ядэІущтыгъ, письмэ пэпчъ еджэщтыгъ, цІыфыр зыгъэгумэкІырэр зэхифыщтыгъ, Іэпы Іэгъу фэхъущтыгъ.

Мариет ишэнкІэ теубытагъэ зэрэхэлъым ишыхьат Совет хабзэу езыгъэджагъэм, етІанэ илъэсыбэрэ Іоф зыфишІагъэм фэразэу дунаим зэрэтетыгъэр, ащ дэгъоу хэлъыгъэр зэрэщымыгъупшэщтыгъэр. Непэ зы ыІоу, неущ хабзэр зыІыгъхэм адезыгъаштэхэрэм ащыщыгъэр. ЗэхъокІыныгъэм иилъэсхэм къэралыгъор зэрэзэщыкъуагъэр, сыдрэ хъызмэти зэхэзыжьи, Іофшіапіи лэжьапкІи цІыфхэм ямыІэу, шъхьадж ышъхьэ зэрэхихыжьышъоу къызэрэнагъэхэр Мариет къин къыщыхъугъ. Іофшіэн щымыІэу цІыфхэм псэукІэ зэрямыІэщтыр къыгурыІощтыгъ. ЦІыфым гугъэ имыІэмэ щыІэн ылъэкІыщтэп. Къэралыгъом идееу илъыр ары цІыфхэм гугъэ къязытырэр. Перестройкэм ыуж къызэкІэлъыкІогъэ илъэсхэм пІуныгъэм ылъэныкъокІэ хэукъоныгъэу щыІагъэхэр Мариет лъэшэу ыгу къеощтыгъэх. Мэкъумэщыр зэрэзэхэзыгъэр, шъофхэр цІыраоу зэрэщытхэм ыгу агъэузыщтыгъ. Заводхэм, фабрикэхэм Іоф зэрамышІэрэм, «приватизациер» зэрэкІуагъэм — зэкІэми агъэгумэкІыщтыгъ. Тыгъуасэ коммунист шъыпкъагъэу непэ бизнесмен хъугъэу, игъусагъэхэр зышІомыхьатэхэр къыгурыІон ылъэкІыщтыгъэп. Тыгъуасэ атеист шъыпкъагъэу, непэ КъурІаныр ыІыгъэу нэмаз зышІынэу мэщытым кІохэрэри ыгукІэ ыштэщтыгъэхэп. А лъэхъаным телевидением Іэкіыб къэрал фильмхэу жъалымыгъэр пропагандэ зышІыхэрэр шІотэрэзыгъэхэп. А зэпстэуми Мариет агъэгумэкІыщтыгъ, «сэ сшІэщтыр сшІэгъахэ» ыІоу гупсэфэу щысын цІыфыгъэп Мариет.

Гъэсэныгъэшхо иІагъ, чанытъ, творческэу гупшысэщтыгъ, шъыпкъагъэ, пытагъэ хэлъыгъ. ЦІыфхэр зэхищэнхэ, ыгъэдэІонхэ ылъэкІыщтыгъ.

Мариет иІэпэІэсэныгъэкІэ, иІофшіэнкІэ нахь ишІуагъэ къызыщыкІощтым партием ыгъакІозэ, иІофшіэн бэрэ зэблихъунэу хъугъэ, ау тыдэ зыщэІи хьалэлэу, шъыпкъагъэ хэлъэу лэжьагъэ.

СИХЪУ Гощнагъу.

УПСАУНЭУ УФАЕМЭ

Псыр, ащ иамалхэр, ишъэфхэр

Псыр
псэм ызыныкъу.
(Адыгэ гущыIэжъ)

Мы гущыIэжъым егъэлыекIыгъэ горэ зэрэхэмылъыр хэткIи гъэнэфагъэ. Ары, псыр щыIэныгъэм ылъапс. Ежь щыIэныгъэри, шIэныгъэлэжьхэм зэралъытэрэмкIэ, океаным къыщежьагъ.

Нафэу зэрэщытымкIэ, псэ зыхэлъ организмэ щыIэп псы хэмытэу, цIыфыри ары. Ащ ыпкъышъол ипроцент 65 — 70-р псы. А псым «щыщыIэх» клеткэхэр, ащ пкъышъолым хэхьэрэ вещество зэфэшъхьафхэр хэткIухьэх. Псыр ары гъомылапхъэр ыкIи кислородыр пкъышъолым къыщезыгъэкIокIырэр, имыщыкIагъэхэр ащ къыхэзыщыжьыхэрэр. ЦIыфыр мазэ фэдизрэ гъомылапхъэ Iумыфэми щыIэн ылъэкIыщт, ау псы емышъоу мэфи 2 — 3 нахьыбэ рихышъущтэп.

Биоэнергетикхэм зэралъытэрэмкIэ, псым амал гъэшIэгъон иI — информациер «зэIуигъэкIэн» елъэкIы. Ар ушэтын зэфэшъхьафхэмкIэ шIэныгъэлэжьхэм агъэунэфыгъ. Пчыхьэ къэс псы къызэбгъэчъэхыным къэбзэныгъэ закъор арэп шIуагъэ къызэрихьырэр, мэфэ псаум энергетикэ мыхъунэу «къыопкIыгъэр» (гухэкIыр, губжыр, гукъаор) птырехы, зытеотхьакIыкIы. Псым Iэзэгъоу хэлъхэр бэкIэ ялъытыгъ «примеси» зыфаIоу ащ къыхагъэщыхэрэм. Краным къичъырэ псыр зэрэзэхэтыр лъэшэу текIы пкъышъолым хэт псым изэхэлъыкIэ. Теплъын псы зэфэшъхьафхэу нахьыбэрэ дгъэфедэхэрэм язэхэлъыкIэ, шIуагъэу яIэхэм.

Мы рубрикэм чIэтэу псым Iэзэкlэ амалэу иIэхэр къэттхыгъагъ, ау ар, псыр, зэрэзэтефыгъэм, зигугъу джынэс тымышIыгъэ лъэныкъохэм талъыIэсы тшIоигъу.

ПсырыкIуапIэхэмкIэ къытатырэ, тызэшъорэ псыр

Ар мафэ къэс дгъэфедэрэ, технологие гъэнэфагъэм тетэу аукъэбзыгъэ псыр ары. Псыр укъэбзыгъэным фэшI хлорыр нахьыбэрэм къызфагъэфедэ.

ШъунаIэ тешъудз, щынагъо!

Хлорым нэгъу-кIэтIый зэхэтыр егъэхъупцIы, пкъышъолым ищыкIэгъэ микрофлорэр еукIы, белокэу ащ хэлъыр зэщегъакьо.

Ащ фэдэхэм защыуухъумэным фэшI, народнэ медицинэм къызэриIорэмкIэ, краным къичъырэ псыр тIэкIурэ щыбгъэтын е къэбгъэжъон фае (арэущтэу зышIэу тхэтыр мыбэу къысшIошIы). Хлорым ищыгъухэр мэкIодых псыр бгъэщтэу, нэужым бгъэжъужьыми. Ар зыукъэбзырэ аппаратэу унагъом щыбгъэфедэн плъэкIыщтхэри джы щыIэх. Ащ фэдэ уимыIэмэ, псы литрэм щайджэмышхым изэу мыIэрысэ уксусрэ джащ фэдиз шъоурэ ыкIи йод гъоткIуи 3 — 5 хэбгъахъомэ, такъикъ заулэкIэ псыр къабзэ, щынэгъончъэ мэхъу.

Псэу краным къичъырэм мыIэрысэ шъуампIэ, клюквэ е брусникэ хаплъхьэзи уукъэбзын плъэкIыщтэу еIо народнэ медицинэм.

Шъуфэсакъ!

Псыр зэраукъэбзырэ аппаратэу фильтрэхэр зыкIыгъухэр шъогъэфедэмэ, ар (фильтрэр) игъом зэблэпхьун фае, сыда пIомэ ащ микробхэр техъуагъэхэ зыхъукIэ, уигъэсымэджэн ылъэкIыщт.

Дистиллированнэ псыр

Ар «примеси» зыфаIохэрэм афэдэ зыпари зыхэмылъ, техническэ амалхэр къызфагъэфедэхэзэ (конденсатор-дистилляторхэр) аукъэбзыгъэ псыр ары. КъызэрэнэфагъэмкIэ, ащ фэдэ псыр унэм щыбгъэхьазырын зэрэплъэкIыщт пкъыгъохэр джы тучанхэм къатехьагъэх.

Ау къыдэплъытэн фае дистиллированнэ псым псыфалIэр зэрэпщимыгъэгъупшэрэр. ЕтIани ащ фэдэ псым хэлъхэп пкъышъолым ищыкIэгъэ щыгъухэр ыкIи микроэлементхэр, кальцийри ахэтэу.

Пкъышъолыр уукъэбзы пшIоигъо зыхъукIэ ары ащ фэдэ псыр зыбгъэфедэн фаер.

Шъуфэсакъ!

Мы псы лъэпкъым бэрэ уешъо хъущтэп. Кальций зыхэмылъ е ар макIэу зыхэлъ псым гу-лъынтфэ узхэр къатынхэ ылъэкIыщт.

Ощхыпсыр

Ощхыпсым икъэбзагъэ узыщыпсэурэ чIыпIэм иэкологие изытет елъытыгъ. Непэ, тыкъэзыуцухьэрэ дунаим экологием ылъэныкъокIэ икъэбзагъэ къыдэплъытэмэ, ощхэу къещхырэр зэкIэ «кислотнэу» зэрэщытыр гъэнэфагъэ. Ащ пае медикхэм къыхагъэщы ощхыпсымкIэ пшъхьэ пфыкIэ, ащ фэдэ псым уешъо, урыпщэрыхьэ ыкIи урыгыкIэ зэрэмыхъущтыр.

Щынагъо!

Серэмрэ азотымрэ атмосферэм хэтых, ахэр псым зыхахьэхэкIэ, кислотэ мэхъух. А кислотэхэр чIыгум къынэсых «кислотнэ ощх» зыфаIохэрэм афэдэу.

Псы гъэжъуагъэр

Псыр къажъо зыхъукIэ, ащ дэеу ткIурэ щыгъухэр хэкIодыкIых, ар нахь шъабэ, нахь къабзэ мэхъу. Псы гъэжъуагъэм шIуагъэ зиIэу хэлъыр къэнэныр зэлъытыгъэр ар къызэрэжъорэ уцугъоу зэтырафыхэрэр ары. Ахэр щы мэхъух: ублэгъур — апэрэ псы щэрэбхэр зыщыплъэгъурэр, ятIонэрэр — «фыжьэу» къызыщыжъорэр — псым ычIэкIэ къыщыригъажьэу псы щэрэбхэр бэу къызыщыдэкIуаехэрэр, ящэнэрэр — псыр лъэшэу къызыщыжъорэр. Аужырэ уцугъом псым Iэзэгъу амалэу иIэхэр чIенэх, арышъ, ятIонэрэ уцугъом нэс псыр зыбгъэжъон фаер.

Узэшъон, бгъэфедэн фэе псэу народнэ медицинэм къыIорэр псы гъэжъогъакIэр ары — зэрэстырэу е гъэучъыIыгъакIэу. Сыхьат е сыхьатрэ ныкъорэм шIокIыгъэу щытыгъэ псы гъэжъуагъэр умыгъэфедэмэ нахьышIу.

Шъуфэсакъ!

Бэрэ къэжъогъэ псым е ятIонэрэу къэбгъэжъожьыгъэм шIуагъэ хэлъыжьэп, ары пакIошъ, иягъэ къыокIыщт.

Сыдэущтэу псым уешъон фая?

УпчIэр имыщыкIагъэу, ар зэкIэми ашIэу бэмэ къаIон алъэкIыщт. Ау арэущтэу зэрэщымытыр народнэ медицинэм къыIохэрэм нафэ къашIы. Псым узэрешъощтми шапхъэ иI. Iазэхэрэм, врачхэм ащыщхэми къаIо пчэдыжьым, укъызэрэущэу, псы стэчан ипшъун фаеу, пчыхьэми, угъолъыжьыным ыпэкIэ, джащ фэдиз, мафэми шхэгъу пэпчъ сыхьатныкъо иIэу псы стэчан ипшъузэ пшIынэу. Пчэдыжьым узэшъорэ псым «укъегъэущы», пчыхьэм — уегъэрэхьаты, мафэм пшхыгъэр чэщым ащ «егъэжъожьы», кIуачIэр зэтеуцожьынымкIэ Iэпы Iэгъу мэхъу. Ушхэным ыпэкIэ сыхьатныкъо иIэу узэшъорэ псы стэчаным нэгъур «къетхьакIы», ыпэрэ шхэгъум щыщэу ащ къинагъэр «къырелъэсыкIы», къыкIэлъыкIощт шхэгъум нэгъур фегъэхьазыры. Народнэ медицинэм къызэриIорэмкIэ, мыщ

ушIокIынэу щымытэу арэп. ГущыIэм пае, шхэгъум ыпэкIэ мыIэрысэ пшхыгъэу е сок уешъуагъэу щытмэ, псым уемышъоми хъущт.

Джыри зы упчIэ — **узышхахэкIэ псы уешъо хъущтмыхъущтым** народнэ медицинэм джэуап къыретыжьы. Псым ащ лъыпытэу уешъоныр имыщыкIагъэмэ, сыд фэдиз уахъта ащ тешIэн фаер? Iэзэн Iофым пылъхэм къызэраIорэмкIэ, **узышхахэрэм ыуж лъэтемытэу псы уешъо хъущтэп!** Ау мыщ дэжьыми къыдэплъытэн фае гъомылапхъэу пшхыгъэр зыфэдэр. Ар щыбжьыйкIэ стырэу е тхъур бэу хэлъэу, е гъушъэу (хьалыгъу, гущыIэм пае) щытмэ, щай стыр е псы гъэжъогъэкIэ стыр тIэкIу ипшъу хъущтэу еIо народнэ медицинэм.

Псауныгъэ
Тхьэм къышъует!

Нарэхэр

— Доктор, сишъхьэгъусэ инервэхэр лъэшэу дэи хъугъэх. Тыдэ тыкIомэ нахьышIоу плъытэрэ? Хыр ара, хьауми къушъхьэм тыдэкIуаемэ нахь дэгъуа?

— О хым кIо, уишъхьэгъусэ къушъхьэм дэрэкIуай. Е шъузэхъожь.

НэкIубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЖАКIЭМЫКЪО Аминэт.

Искусствэр — тибаинымгъ

«Ставропольер» «Ошъадэм» иныбджэгъу

Ставрополь краимрэ Адыгэ Республикэмрэ яэзэпхыныгъэхэр искусствэм щэпытэх.

Адыгеим и Къэралыгъо филармоние «Урысыер. Хэгъэгур. ЗыкIыныгъэр» зыфиIорэ концертыр щыкIуагъ. Урысыем и Мафэ фэгъэхьыгъэ зэхахьэм къэралыгъо орэдыIо-къэшъокIо къэзэкъ ансамблэу «Ставропольер», Мыекъуапэ итворческэ IофшIапIэу «Ошъадэр» хэлэжьагъэх.

Пчыхьэзэхахьэм иапэрэ едзыгъо «Ставропольем» лIыхъужьныгъэм, IофшIэным, сэмэркъэум, нэмыкIхэм яхьылIэгъэ къэзэкъ орэдхэр къыIуагъэх, лъэпкъ къашъохэр къышIыгъэх. Къэзэкъ дзэкIолIым, шыум афэгъэхьыгъэ орэдхэр щыIэныгъэм къыхахыгъэх.

Художественнэ амалхэр агъэфедэхэзэ лъэпкъ къашъохэу къагъэлъэгъуагъэхэр гум рехьых. Шъуашэхэр дахэх. Шъо зэфэшъхьафхэмкIэ гъэкIэрэкIэгъэ кусэхэр къашъохэм ахэгъэщагъэхэу лъэпкъ искусствэр къыраIотыкIы.

Сэмэркъэу зыхэлъ орэдхэр шIулъэгъум, цIыф зэфыщытыкIэхэм нахь афэгъэхьыгъэх. Бзылъфыгъэм ишэн-хабзэхэр унагъом ипсэукIэ зэрэдиштэхэрэм уядэIункIэ гъэшIэгъоных.

Адыгэ орэдхэр

Лъэпкъ орэдыIо ансамблэу «Ащэмэзым» пэсэрэ адыгэ орэдхэр къыIуагъэх. Адыгэ шъуашэр артистхэм къякIоу ащыгъ, уядэIузэ лъэпкъым къыкIугъэ гъогум зыщыогъэгъуазэ.

Орэдыоу Хъурэнэ Азэ адыгабзэкIи, урысыбзэкIи къыхидзэгъэ орэдхэр щыIэныгъэм дештэх. Артисткэр дахэу, зэкIужьэу зэрэфэпагъэри къыхэдгъэщы тшIоигъу.

Шэуджэн Рустам зипэщэ лъэпкъ оркестрэм адыгэ мэкъамэхэр ыгъэIугъэх. ШыкIэпщынаоу ЛIыбзыу Шан бзэпсхэр ыгъэжьынчыхэзэ лъэпкъ орэдышъохэр къырегъаIох. Нэгъой Заур, Шэуджэн Юлианэ, нэмыкI артистхэу оркестрэм хэтхэм ядэIугъэхэр агъэгушIуагъэх.

Ижъырэ къашъоу «Ислъамыер» артистхэм къызэрашIырэ шIыкIэри лъэхъаным дештэ. Едыдж Викторие къашъор зегъэуцум зыми фэмыдэ шIыкIэхэр ыгъэфедагъэх.

ЕплъыкIэхэр

Адыгэ Республикэм культурэмкIэ и Министерствэ иотдел ипащэу Шэуджэн Бэлэ, Мыекъуапэ иадминистрацие культурэмкIэ и ГъэIорышIапIэ ипащэу Цэй Розэ, культурэм щызэлъашIэхэрэ Хъот Заур, Къулэ Амэрбый, Нэхэе Тэмарэ, нэмыкIхэу концертым еплъыгъэхэм искусствэм лъэпкъхэр зэрэзэфищэхэрэм мэхьэнэ ин ратыгъ. Уигъунэгъоу къыбдэпсэурэм икультурэ дэгъоу зэбгъашIэмэ щыIэныгъэм къызэрэщыотэжьырэм къытегущыIагъэх.

«Ставропольем» ихудожественнэ пащэ игуадзэу Юрий Зель, «Ошъадэм» ихудожественнэ пащэу, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артисткэу Едыдж Викторие зэхахьэм къыщыгущыIагъэх. Шъолъырхэр тапэкIи зэрэзэлъыкIощтхэр, концертхэмкIэ зэрэзэхъожьыщтхэр къаIуагъ. Пчыхьэзэхахьэм икIэухым «Ставропольемрэ» «Ошъадэмрэ» зыкIыныгъэм фэгъэхьыгъэ орэдыр къызэдаIуагъ.

Самбо

БэнэкIо ныбжьыкIэхэм яушэтынхэр

Хэгъэгум икIэлэеджакIохэм якIэух Спартакиадэ мэкъуогъум и 21 — 23-м Ермэлхьаблэ щызэхащэщт.

СамбэмкIэ бэнакIохэр зэнэкъокъущтых. Къыблэ шъолъырым изэIукIэгъухэм апэрэ чIыпIэхэр къащыдэзыхыгъэ тиспортсменхэр Адыгэ Республикэм ыцIэкIэ Спартакиадэм хэлэжьэщтых.

Кушъу Тамерлан, кг 49-рэ, Хьакъуй Эльдар, кг 53-рэ, Апыщэ Ислъам, кг 58-рэ, Хьатхъохъу Рустам, кг 64-рэ, Мэлыщэ Аскэр, кг 88-м къехъу, алырэгъум щыбэнэщтых.

Тренерхэу Гъомлэшк Алый, Шъэумэн Байзэт, Ацумыжъ Руслъан нарт шъаохэм япащэхэу самбэм фагъасэх.

— ***Урысыем икIэлэеджакIохэм я Спартакиадэ тиныбжьыкIэхэм ушэтыпIэшIу афэхъущт,*** — къытиIуагъ Адыгэ Республикэм самбэмкIэ испорт еджапIэ ипащэу, спортымкIэ дунэе класс зиIэ мастерэу Делэкъо Адам. – ***Самбэр Олимпиадэ джэгунхэм ахагъэхьащт спорт лъэпкъхэм ащыщ. ТибэнэкIо ныбжьыкIэхэм яIэпэIэсэныгъэ хагъэхъонэу, Адыгэ Республикэм щытхъоу къыфахьырэр дунаим нахь лъагэу щаIэтынэу тэгугъэ.***

Къатхэхэрэм яшIошIрэ редакцием иеплъыкIэхэмрэ зэтемыфэнхэ алъэкIыщт.

НэкIубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэр ыкIи къыдэзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырягIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыIэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм къаIихырэр А4-кIэ задж эхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цIыкIунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъэкIожьых.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлъыIэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIорышIапI, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр 4474
Индексхэр П 4326 П 3816
Зак. 1103

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьаIэм ипшъэрылъхэр зыгъэцакIэрэр
МэщлIэкъо С. А.

ПшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр
ЖакIэмыкъо А. З.